

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA**

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2010. godine

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. i članku 50. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. – pročišćeni tekst, 55/01. – ispravak, 76/10. i 85/10 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Važećim Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 57/06.) – u daljnjem tekstu: Zakon, uređeno je obavljanje sljedećih djelatnosti: proizvodnja naftnih derivata, transport nafte naftovodima, transport naftnih derivata produktovodima, trgovina na veliko naftnim derivatima, trgovina na malo naftnim derivatima, skladištenje nafte i naftnih derivata i trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu nafte i naftnih derivata. Nadalje, osnovana je Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata te su uređene mjere za sigurnu i pouzdanu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

Temeljem Zakona doneseni su podzakonski akti: Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 46/10.), Pravilnik o podacima koje su eneregetski subjekti dužni dostavljati Ministarstvu (»Narodne novine«, br. 87/07.) i Plan intervencije u slučaju iznenadnog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 68/08.).

Zakon je potpuno usklađen sa sljedećim pravnim aktima Vijeća Europske unije: Direktivom 68/414/EEC koja je dopunjena Direktivom 98/93/EZ; Direktivom 73/238/EEC; Odlukama 1999/280/EC i 1999/566/EC, te Uredbom 1995/2964/EC.

Također, u području sigurnosti opskrbe tržišta naftom i naftnim derivatima Zakon je u cijelosti usklađen i s Direktivom Vijeća 2006/67/EC, kojom se uređuje pitanje čuvanja obveznih zaliha nafte i/ili naftnih derivata, a koja je donesena nakon proglašenja Zakona.

U postupku pregovora o priključenju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sigurnost opskrbe u smislu formiranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata bilo je jedno od ključnih pitanja za privremeno zatvaranje Poglavlja 15 - Energetika.

Republici Hrvatskoj odobreno je prijelazno razdoblje za formiranje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata do 31. srpnja 2012. godine, uz prvenstveno obrazloženje da je na području Republike Hrvatske potrebno izgraditi značajne skladišne kapacitete, što zahtjeva vrijeme i znatna financijska sredstva.

U međuvremenu, Vijeće je 14. rujna 2009. godine usvojilo novu Direktivu o čuvanju obveznih zaliha nafte i/ili naftnih derivata (2009/119/EC) a s ciljem približavanja pravnog okvira Europske unije pravnom okviru Međunarodne agencije za energiju (IEA) i s ciljem povećanja raspoloživosti obveznih zaliha te boljeg nadzora nad zalihama.

Novom Direktivom značajno je izmjenjena obveza formiranja obveznih zaliha i u smislu količine obveze i smislu načina određivanja obveze, što izravno utječe i na strukturu obveznih zaliha (koliko zaliha sirove nafte, koliko i kojih naftnih derivata). Nadalje, novom Direktivom predviđa se osnivanje Središnjeg tijela unutar svake države članice koje bi bilo isključivo zaduženo za nabavu i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, a znatno se pojačavaju i zahtjevi za izvješćivanjem o stanju obveznih i komercijalnih zaliha nafte i naftnih derivata. Novu Direktivu zemlje članice dužne su primijeniti najkasnije do 31. prosinca 2012. godine, kada ističe primjena Direktive 2006/67/EC.

Da bi se u cjelini ugovorila izgradnja potrebnih skladišnih kapaciteta na državnom području Republike Hrvatske (koliko skladišta za sirovu naftu a koliko za naftne derivate) i, posljedično, preuzela obveza dugoročnog skladištenja, potrebno je što prije uskladiti se s novom Direktivom jer se dugoročni sastav obveznih zaliha treba procjenjivati po izračunu koji propisuje nova Direktiva, a ne postojeća tj. naš važeći Zakon.

Pored odredbi koje se odnose na usklađivanje s novom Direktivom Vijeća, potrebno je i unijeti odgovarajuće izmjene i dopune koje se odnose na način određivanja najviše dopuštene cijene naftnih derivata; operativne zalihe naftnih derivata; djelovanje u slučajevima izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta u smislu sadržaja i provedbe Plana intervencije (osnivanje Stručnog povjerenstva za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata); ograničavanje raspolaganjem i pojačani nadzor nad obveznim zalihama nafte i naftnih derivata; izvješćivanje; poslovanje obveznim zalihama; djelatnost i predmet poslovanja Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata kao Središnjeg tijela za obvezne zalihe u Republici Hrvatskoj; a sve to kao posljedica iskustva praktične primjene Zakona kroz protekle četiri godine i potrebe za dugoročnim formiranjem zaliha i skladišnih kapaciteta.

b) Posljedice koje će proisteci donošenjem ovoga Zakona

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, stvorit će se preduvjet da se pravni okvir Republike Hrvatske u cijelosti uskladi s pravnom stečevinom Europske unije u području sigurnosti opskrbe tj. formiranja i čuvanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, koja će biti na snazi i nakon 31.12.2012. godine.

Stvorit će se preduvjeti za ispunjenje obveze formiranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata u količini od 90 dana prosječne domaće potrošnje do 31. srpnja 2012. godine, što je obveza koju je Republika Hrvatska preuzela pretprijetnim pregovorima i što će biti i sastavni dio Ugovora o pristupanju Europskoj uniji. Također, ispunit će se nužan preduvjet da do 31. ožujka 2013. godine formiramo obvezne zalihe nafte i naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog neto uvoza ili 61 dan prosječne domaće potrošnje, ovisno o tome koja je količina veća.

Ispunit će se preduvjeti nužni za izgradnju dijela planiranih skladišnih kapaciteta na državnom području Republike Hrvatske tj. pokretanja investicijskog ciklusa vrijednog oko milijardu kuna, a koji bi se trebao okončati najkasnije do polovine 2013. godine.

Povećat će se sigurnost opskrbe u cjelini jer ćemo, na načelu solidarnosti, nakon ulaska u Europsku uniju, moći računati i na pomoć ostalih zemalja članica, ukoliko nam naše obvezne zalihe u datom trenutku nisu dovoljne.

Povećat će se transparentnost tržišta naftnih derivata u Republici Hrvatskoj, jer će se pojačanim izvještavanjem još bolje pratiti protok roba na tržištu i stanje zaliha, a time i naplata prihoda državnog proračuna.

Promjenom načina određivanja, objave i primjene najviše cijene naftnih derivata, povećat će se konkurentnost na tržištu naftnih derivata.

Stvorit će se i mogućnost da se s ciljem racionalizacije poslovanja, smanjenja troškova i rasterećenja državnog proračuna, formira jedinstveni logistički sustav naftnih zaliha koji bi uključivao i zalihe nafte i naftnih derivata za sve posebne potrebe (Hrvatska vojska, Ravnateljstvo za robne zalihe).

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, budući da se Zakonom nastavlja usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, u dijelu pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika (Direktiva Vijeća – 2009/119/EC od 14. rujna 2009. godine).

V. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Tekst nacrtu Prijedloga zakona dat je u obliku Konačnog prijedloga zakona sukladno prijedlogu za provedbu hitnog postupka u postupku njegova donošenja.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH
DERIVATA

Članak 1.

U Zakonu o tržištu nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 57/06.), u članku 1. stavku 1., iza riječi: »skladištenje nafte i naftnih derivata« dodaju se riječi: »trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom i trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom.« Riječi: »i trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu nafte i naftnih derivata« brišu se.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

»(3) Ovim se Zakonom osniva Stručno povjerenstvo za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Stručno povjerenstvo).«

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 2.

Članak 3. briše se.

Članak 3.

U članku 7. stavku 2. iza riječi: »utvrđivanja« dodaju se riječi: »objave i primjene«.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

»Izračun za određivanje najviše razine cijena naftnih derivata temelji se na mjerljivim tržišnim elementima te uključuje: cijenu naftnih derivata na tržištu Mediterana, devizni tečaj, premiju energetskog subjekta, sredstva iz stavka 5. ovoga članka te naknade i poreze koji se obračunavaju po posebnim propisima.«

Stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Jedan radni dan prije primjene novih cijena iz stavka 2. ovoga članka, Ministarstvo utvrđuje i objavljuje iznos najviše dopuštene cijene pojedinih naftnih derivata do sljedećeg obračuna prodajnih cijena naftnih derivata.«

Stavak 7. briše se.

Članak 4.

Članak 8. mijenja se i glasi:

»(1) Ministarstvo nadzire i brine za sigurnu, redovitu i kvalitetnu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

(2) Ministarstvo je zaduženo za koordinaciju i suradnju s Europskom komisijom i Međunarodnom agencijom za energiju. Suradnja uključuje sva pitanja o sigurnosti opskrbe naftom i naftnim derivatima, pogotovo u slučaju poremećaja opskrbe, kao i pitanja dostave registra zaliha i statističkih sažetaka o stanju obveznih i komercijalnih zaliha nafte i naftnih derivata. Stručnu pomoć Ministarstvu osigurava Agencija za obvezne zalihe.

(3) Ministarstvo i Agencija za obvezne zalihe predstavljaju Republiku Hrvatsku u radnim, stručnim i savjetodavnim tijelima Europske komisije i Međunarodne agencije za energiju, koja se odnose na sigurnost opskrbe naftom i naftnim derivatima.

(4) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva donosi Plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Plan intervencije).

(5) Plan intervencije propisuje postupke i kriterije za utvrđivanje izvanrednog poremećaja opskrbe, nadležnosti i odgovornosti u slučaju poremećaja opskrbe te postupke za normalizaciju opskrbe tržišta Republike Hrvatske. Plan intervencije propisuje i postupanje u slučaju donošenja međunarodne odluke o puštanju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište.

(6) Pored mjera propisanih Zakonom o energiji, Plan intervencije uređuje, najmanje, i sljedeće mjere:

1. obvezu dostave podataka o uobičajenoj potrošnji nafte i naftnih derivata te njihov oblik i sadržaj,
2. obvezu dostave podataka u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe, te njihov oblik i sadržaj,
3. ograničenja maksimalne brzine vožnje javnim cestama,
4. ograničenja vožnje motornim vozilima ili drugim sredstvima prijevoza koja za pogon koriste naftne derivate,
5. ograničenja plovidbe brodova i zrakoplova koji za pogon koriste naftne derivate,
6. ograničenja radnog vremena benzinskim stanicama,
7. utvrđivanja uvjeta trošenja i obnavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
8. nadzor cijena naftnih derivata.

(7) Odluke o mjerama u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Stručnog povjerenstva.

(8) U slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe ili radi sprječavanja nastanka izvanrednog poremećaja opskrbe, Vlada Republike Hrvatske može uvesti radnu obvezu radnicima u energetske subjektima koji obavljaju jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnja naftnih derivata, trgovina na veliko naftnim derivatima, trgovina na malo naftnim derivatima, transport nafte naftovodom, transport naftnih derivata produktovodom, skladištenje nafte i naftnih derivata, trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom ili trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom.

(9) Za provođenje Plana intervencije odgovorno je Stručno povjerenstvo.«

Članak 5.

Iza Članka 8. dodaje se Članak 8.a koji glasi:

»Članak 8.a

(1) Stručno povjerenstvo imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, a čine ga:

- ravnatelj uprave nadležne za energetiku u Ministarstvu,
- ravnatelj Agencije za obvezne zalihe,
- predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije,
- tri predstavnika, na razini člana Uprave ili izvršnog direktora, iz tri energetska subjekta s najvećim udjelom na tržištu nafte i naftnih derivata u veleprodaji,
- jedan predstavnik, na razini člana Uprave, iz društva JANAF d.d.,
- jedan predstavnik, na razini člana Uprave, iz društva HEP d.d.,

- jedan predstavnik, na razini člana Uprave, iz Hrvatskih željeznica d.d.

Predsjednik Stručnog povjerenstva je ravnatelj uprave nadležne za energetiku u Ministarstvu, a zamjenik predsjednika je ravnatelj Agencije za obvezne zalihe.

(2) Stručno povjerenstvo je nadležno za:

- nadzor redovite opskrbe domaćeg tržišta naftom i naftnim derivatima;
- predlaganje mjera i donošenja odluka o mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- nadzor i koordiniranje provedbe odluka o mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- predlaganje mjera i donošenja odluka o dodatnim mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- nadzor i koordiniranje provedbe odluka o dodatnim mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- predlaganje odluka o ukidanju svih mjera za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

(3) Stručno povjerenstvo radi i odlučuje na sjednicama koje saziva i njima predsjedava predsjednik Stručnog povjerenstva. Način rada i odlučivanja Stručnog povjerenstva uređuje se Poslovníkom o radu Stručnog povjerenstva.

(4) Pripremu sjednica Stručnog povjerenstva i administrativno-tehničke poslove u vezi s njegovim radom obavlja Agencija za obvezne zalihe.

(5) Energetski subjekti, regulatori i potrošači dužni su surađivati sa Stručnim povjerenstvom i postupati sukladno odredbama Plana intervencije, u slučaju poremećaja opskrbe ili s ciljem sprječavanja nastanka poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.«

Članak 6.

U članku 9. stavku 1. iza riječi: »trgovine na malo naftnim derivatima« dodaju se riječi: »uvoznici naftnih derivata za vlastite potrebe te energetski subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko i/ili malo ukapljenim naftnim plinom,«.

U stavku 1. alineji 2. iza riječi: »bez« dodaje se riječ »naknada«, a iza riječi »uključenim« dodaje se riječ »naknadama,«.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje naftnih derivata, skladištenja nafte i naftnih derivata, transporta nafte naftovodima i transporta naftnih derivata produktovodima, dužni su Ministarstvu dostavljati:

- podatke o planiranim, započetim i završenim investicijskim projektima,
- podatke o postrojenju ili dijelovima postrojenja u slučaju privremenog ili trajnog prestanka rada,
- podatke o planiranim remontima energetskih postrojenja,
- podatke o svim ostalim događajima koji mogu utjecati na opskrbu tržišta nafte i naftnih derivata.«

Članak 7.

Naslov iznad članka 10. mijenja se i glasi: »III. Operativne zalihe naftnih derivata«.

Članak 10. mijenja se i glasi:

»(1) Operativne zalihe naftnih derivata formiraju se radi osiguranja stabilnosti i sigurnosti tehnološkog procesa prerade i dorade nafte i naftnih derivata, proizvodnje električne i toplinske energije za tržište i za kupce koji zahtijevaju posebnu sigurnost i kvalitetu opskrbe, te za stabilno i sigurno odvijanje zračnog prometa.

(2) Operativne zalihe formiraju se za sljedeće naftne derivate: plinsko ulje, loživa ulja, gorivo za mlazne motore i ukapljeni naftni plin.

(3) Obveznici osiguranja operativnih zaliha su:

- energetski subjekti koji iz naftnih derivata iz stavka 2. ovoga članka proizvode električnu ili toplinsku energiju za tržište, tarifne kupce ili za vlastite potrebe,
- pružatelji javnih usluga u obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi koji proizvode ili mogu proizvoditi električnu ili toplinsku energiju za vlastite potrebe iz naftnih derivata iz stavka 2. ovoga članka,
- energetski subjekti koji pružaju uslugu opskrbe naftnim derivatima u zračnim lukama otvorenim za međunarodni promet.

(4) Način formiranja i određivanja količine operativnih zaliha naftnih derivata, te prava i obveze obveznika osiguranja operativnih zaliha u poslovanju operativnim zalihama propisuje ministar pravilnikom.

(5) Ministarstvo, u suradnji s ministarstvima nadležnim za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, utvrđuje popis pravnih i fizičkih osoba iz stavka 3. ovoga članka koje su dužne izraditi procjenu potrebne količine operativnih zaliha, sukladno uvjetima iz stavka 4. ovoga članka, i dostaviti je na potvrdu Ministarstvu.

(6) Pravne i fizičke osobe iz stavka 5. ovoga članka dužne su osigurati operativne zalihe naftnih derivata sukladno potvrđenoj procjeni i u rokovima koje im utvrdi ministar.

(7) Obveznici iz stavka 3. ovoga članka mogu svoju obvezu iz stavka 6. ovoga članka ispuniti čuvanjem vlastitih zaliha ili sklapanjem ugovora s energetskim subjektima koji trguju na veliko naftnim derivatima iz stavka 2. ovoga članka.«

Članak 8.

Članak 11. mijenja se i glasi:

»(1) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, uslijed izvanrednih poremećaja opskrbe.

(2) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata koriste se u slučaju poremećaja opskrbe na tržištu Republike Hrvatske i radi ispunjenja međunarodnih obveza Republike Hrvatske temeljem odluka Međunarodne agencije za energiju i Europske komisije o puštanju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište.

(3) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se, do 31. ožujka 2013. godine, u količini od 90 dana prosječne dnevne potrošnje naftnih derivata u prethodnoj kalendarskoj godini.

(4) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se, od 01. travnja 2013. godine, najmanje u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili 61 dan prosječne dnevne domaće potrošnje naftnih derivata u prethodnoj kalendarskoj godini, ovisno o tome koja je količina veća. Obveza za tekuću godinu, u odnosu na prethodnu,

usklađuje se najkasnije do 01. travnja tekuće godine i važi najdulje do 31. ožujka sljedeće godine.

(5) Prosječni dnevni neto uvoz i prosječna dnevna domaća potrošnja iz stavka 4. ovoga članka izračunavaju se na temelju ekvivalenta sirove nafte u uvozu i domaćoj potrošnji, tijekom prethodne kalendarske godine.

(6) Količine obveznih zaliha koje se drže izračunavaju se na temelju ekvivalenta sirove nafte. O količini, strukturi, razmještanju i raspoloživosti obveznih zaliha nafte i naftnih derivata Agencija za obvezne zalihe vodi registar i statističke sažetke.

(7) Statističke sažetke i cjelovitu kopiju registra zaliha iz stavka 6. ovoga članka, Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji.

(8) Ministar će pravilnikom propisati načine i postupke izračuna prosječnog dnevnog neto uvoza, prosječne dnevne potrošnje i količina zaliha koje se drže. Istim pravilnikom propisuje se i sadržaj, oblik i način vođenja registra i statističkih sažetaka o obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, te rokove i način dostave istih Europskoj komisiji.

(9) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata ne uključuju strateške robne zalihe, uređene Zakonom o strateškim robnim zalihama, te operativne zalihe uređene Zakonom o energiji i člankom 10. ovoga Zakona, količine goriva sadržane u spremnicima vozila i ostalim prometnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon, količine goriva koje se nalaze u spremnicima brodova, cjevovodima, željezničkim cisternama, autocisternama, spremnicima benzinskih stanica, količine goriva uskladištene kod krajnjih potrošača, kao ni zalihe goriva u vlasništvu Hrvatske vojske odnosno, količine goriva koje su rezervirane za potrebe Hrvatske vojske.«

Članak 9.

Članak 12. mijenja se i glasi:

»(1) Obvezne zalihe uključuju sljedeće skupine naftnih derivata:

- I. motorne benzine i benzine za zrakoplove,
- II. dizelska goriva/plinska ulja i gorivo za mlazne motore,
- III. loživa ulja.

Nakon 30. lipnja 2013. godine obvezne zalihe mogu uključivati i ukapljeni naftni plin.

(2) Obvezne zalihe naftnih derivata iz stavka 1. ovoga članka čuvat će se u gotovim proizvodima, sirovoj nafti i u nematerijalnom obliku u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe po unaprijed utvrđenim kriterijima u utvrđenom vremenskom razdoblju.

(3) Dio obveznih zaliha može se čuvati u sirovoj nafti i poluproizvodima i to najviše do 40% za skupine I. i II., a najviše do 50% za skupinu III. Nakon 01. travnja 2013. godine najmanje jedna trećina obveze držanja zaliha treba biti u gotovim proizvodima i to onih pojedinih naftnih derivata iz stavka 1. ovoga članka čija je zajednička zastupljenost, izražena u ekvivalentu sirove nafte, jednaka najmanje 75% ukupne domaće potrošnje iz prethodne godine.

(4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra, do 28. veljače svake godine propisuje količinu i strukturu obveznih zaliha za tekuću godinu na temelju ostvarene potrošnje naftnih derivata u prethodnoj godini. Nakon 2012. godine, količina i struktura obveznih zaliha propisuje se na temelju neto uvoza i ostvarene potrošnje u prethodnoj godini, ovisno o tome koja je količina veća.

(5) Do 31. ožujka 2013. godine, Vlada Republike Hrvatske može smanjivati visinu potrebnih obveznih zaliha najviše do 25% na račun domaće proizvodnje naftnih derivata iz sirove nafte proizvedene na državnom području Republike Hrvatske.

(6) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o puštanju na tržište obveznih zaliha nafte i naftnih derivata. Agencija za obvezne zalihe pušta obvezne zalihe na tržište po tržišnim cijenama. Tržišna cijena je cijena koja se postigne nadmetanjem temeljeno na srednjim kotacijama, objavljenim tijekom isporuke u Platt's Crude Oil Marketwire-u i Platt's European Marketscan-u, za naftu i naftne derivate koji su predmet prodaje.

(7) U slučaju da Vlada Republike Hrvatske donese odluku iz stavka 6. ovoga članka, a Agencija za obvezne zalihe ne uspije nadmetanjem pustiti na tržište obvezne zalihe, obvezu kupnje i prodaje prema uvjetima iz nadmetanja i dopreme naftnih derivata krajnjim potrošačima ima energetska subjekt koji posjeduje najveći broj benzinskih stanica na državnom području Republike Hrvatske.

(8) Način osiguranja, dinamiku formiranja i obnavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizaciju skladištenja i regionalni raspored propisuje ministar.«

Članak 10.

Iza članka 12. dodaje se članak 12.a koji glasi:

»Članak 12.a

(1) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata skladište se u carinskim i trošarinskim skladištima koja, u pravilu, koriste i drugi uvoznici ili trgovci na veliko naftnim derivatima. Sa zalihama Agencije za obvezne zalihe ne smije se postupati bez prethodne pismene suglasnosti Agencije za obvezne zalihe.

(2) Nafta i naftni derivati u vlasništvu Agencije za obvezne zalihe ne mogu biti predmetom ovrhe.

(3) Energetski subjekt koji obavlja djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata i koji je preuzeo na skladištenje zalihe u vlasništvu Agencije za obvezne zalihe nema pravo pridržaja, ni založno pravo nad naftom i naftnim derivatima koje skladišti kao obvezne zalihe.

(4) Energetski subjekt iz stavka 3. ovoga članka dužan je na zahtjev Agencije za obvezne zalihe izdati skladišnicu za obvezne zalihe koje je primio na skladištenje.

(5) Energetski subjekt iz stavka 3. ovoga članka dužan je ovlaštenom predstavniku Agencije za obvezne zalihe osigurati slobodan pristup skladištu te stavljanje na uvid cjelokupne dokumentacije iz koje je nedvojbeno vidljivo dnevno stanje skladišta i stanje obveznih zaliha. Ovlašteni predstavnik Agencije za obvezne zalihe nije dužan najaviti svoj dolazak skladištaru.

(6) Ministarstvo, Agencija za obvezne zalihe i energetska subjekti koji za Agenciju za obvezne zalihe skladište zalihe, dužni su omogućiti ovlaštenim predstavnicima Europske komisije pregled obveznih zaliha. Pregled uključuje uvid u dokumente vezane za obvezne zalihe i pravo pristupa mjestima na kojima se zalihe drže.

(7) Ministarstvo, Agencija za obvezne zalihe i energetska subjekti koji za Agenciju za obvezne zalihe skladište zalihe, dužni su čuvati sve dokumente, podatke i statističke sažetke koji se odnose na vrstu, količinu, kakvoću i razmještaj obveznih zaliha, najmanje 5 godina od dana njihova nastanka.

(8) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata Republike Hrvatske mogu se čuvati na državnom području država s kojima je prethodno sklopljen međudržavni sporazum o čuvanju obveznih zaliha.

(9) Obvezne zalihe drugih država koje se temeljem međudržavnih sporazuma čuvaju na državnom području Republike Hrvatske ili su u provozu preko državnog područja Republike Hrvatske, ne mogu biti predmetom nikakvih mjera kojima bi se ograničilo raspolagnje takvim zalihama i njihova otprema s državnog područja Republike Hrvatske.«

Članak 11.

Članak 13. mijenja se i glasi:

»(1) Energetski subjekti koji proizvode naftne derivate dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o proizvedenim, uvezenim, prerađenim i isporučenim količinama nafte i naftnih derivata u prethodnoj godini, kao i dostaviti izvješće o ostvarenom proizvodnom programu rafinerija u prethodnoj godini te planiranom uvozu nafte i proizvodnom programu za tekuću godinu.

(2) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima ili uvoza naftnih derivata za vlastite potrebe, dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o uvezenim i isporučenim količinama naftnih derivata u prethodnoj godini i planiranom uvozu naftnih derivata za tekuću godinu.

(3) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o isporučenim količinama naftnih derivata u prethodnoj godini.

(4) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost transporta nafte naftovodom, transporta naftnih derivata produktovodom ili skladištenja nafte i naftnih derivata dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o prevezenim količinama sirove nafte i naftnih derivata te o prometu sirove nafte i naftnih derivata kroz skladišta u prethodnoj godini.

(5) Na temelju izvješća iz stavka 1. 2., 3. i 4. ovoga članka i podataka tijela državne uprave nadležnih za uvoz, izvoz i plaćanje carine i trošarina na naftu i naftne derivate, Ministarstvo će utvrditi ostvarenu potrošnju i neto uvoz naftnih derivata u prethodnoj godini.

(6) Ministar će pravilnikom propisati sadržaj i oblik izvješća iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

(7) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje naftnih derivata, trgovine na veliko naftnim derivatima, uvoza naftnih derivata za vlastite potrebe, skladištenja nafte i naftnih derivata ili su dužni čuvati operativne zalihe iz članka 10. ovoga Zakona, obvezni su dostavljati Agenciji za obvezne zalihe podatke o stanju vlastitih, operativnih i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

(8) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji mjesečni statistički sažetak o zalihama nafte i naftnih derivata u vlasništvu energetskih subjekata iz stavka 7. ovoga članka.

(9) Na temelju podataka iz stavka 7. ovoga članka, Agencija za obvezne zalihe izrađuje analizu trenutačne raspoloživosti nafte i naftnih derivata, te raspoložive zalihe nafte i naftnih derivata preračunava u raspoložive dane potrošnje.

(10) Agencija za obvezne zalihe propisat će pravilnikom sadržaj, oblik i rokove dostave podataka iz stavka 7. ovoga članka.«

Članak 12.

U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

»(2) Agencija za obvezne zalihe je Središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i jedina je ovlaštena formirati, održavati i prodavati obvezne zalihe.

(3) Vlada Republike Hrvatske može zadužiti Agenciju za obvezne zalihe da osigura i dugoročne zalihe naftnih derivata za potrebe Hrvatske vojske, te zalihe naftnih derivata koje se formiraju sukladno Zakonu o strateškim robnim zalihama. Količinu i strukturu takvih zaliha, te dinamiku formiranja istih Vlada Republike Hrvatske propisuje odlukom na prijedlog ministarstva nadležnog za obranu, tijela nadležnog za strateške robne zalihe u cjelini i Agencije za obvezne zalihe. Svi podaci o predmetnim zalihama određuju se kao klasificirani i zahtijevaju primjenu mjera informacijske sigurnosti, sukladno posebnim propisima.«

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 4., 5. i 6.

Članak 13.

Članak 16. mijenja se i glasi:

»(1) Djelatnosti i predmet poslovanja Agencije za obvezne zalihe su:

- reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu,
- trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima,
- skladištenje robe,
- prekrcaj tereta,
- prikupljanje naknade za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata,
- kupnja i prodaja nafte i naftnih derivata u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha,
- puštanje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja opskrbe,
- organizacija, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata,
- namjensko trošenje sredstava prikupljenih iz prodajne cijene naftnih derivata za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- skladištenje naftnih derivata,
- skladištenje i/ili nadzor obveznih zaliha naftnih derivata drugih država koje se sukladno međudržavnim sporazumima i/ili direktivama Europske unije čuvaju na državnom području Republike Hrvatske,
- kupovina i/ili gradnja spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje istima,
- nadzor količine i kakvoće nafte, naftnih derivata i usluga u svezi s djelatnošću,
- prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu komercijalnih, operativnih i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- sudjelovanje u definiranju energetske politike,
- suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim propisima,
- provedba međudržavnih ugovora i sporazuma,
- suradnja s domaćim i inozemnim energetske tijelima i/ili subjektima.

(2) U slučaju obavljanja djelatnosti iz stavka 1. alineje 13. ovoga članka, Agencija za obvezne zalihe pojavljuje se kao investitor u smislu propisa o gradnji.

(3) U obavljanju svojih djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka Agencija za obvezne zalihe ima značajan trgovački značaj te stoga njeno poslovanje treba voditi pažnjom dobrog gospodarstvenika, nastojeći da se obvezne zalihe formiraju i obnavljaju uz optimiziranje pripadajućih troškova.«

Članak 14.

Iza članka 16. dodaje se članak 16.a koji glasi:

»Članak 16.a

(1) Namjenskim trošenjem sredstava iz članka 16. stavka 1. alineje 9. ovoga Zakona, smatra se posebice:

- podmirenje troškova kupovine nafte i naftnih derivata s ciljem formiranja obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova osiguranja, skladištenja i obnavljanja obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova kontrole količine i kakvoće obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova rada naftnih terminala u vlasništvu ili suvlasništvu Agencije za obvezne zalihe i instalacija na pomorskom dobru koje Agencija za obvezne zalihe koristi temeljem valjanog pravnog osnova,
- podmirenje troškova nastalih radi zaduživanja na financijskom tržištu kapitala i ostalih troškova kapitala,
- podmirenje pratećih troškova (npr. za studije, dozvole, istraživanja, modeliranje, mjernu opremu, zaštitnu opremu, monitoring i sl.) u vezi sa stvaranjem preduvjeta za prihvata i skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, a s ciljem povećanja sigurnosti prijevoza i skladištenja opasnih tereta i ograničavanja mogućih negativnih utjecaja na okoliš,
- podmirenje operativnih troškova rada Agencije i drugih troškova vezanih za pitanja obveznih zaliha i sigurnosti opskrbe koji proizlaze iz prirode posla, robe, tržišta, Zakona, drugih propisa i Statuta Agencije,
- kupovina, gradnja, rekonstrukcija i dogradnja spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje njima,
- stjecanje dionica ili poslovnih udjela u trgovačkim društvima kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj koja temeljem dozvole Hrvatske energetske regulatorne agencije obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, na način kojim će se osigurati udio Agencije u temeljnom kapitalu društva od najmanje 25%, zajedno s upravljačkim pravima razmjernima tom udjelu,
- osnivanje i financiranje trgovačkog društva kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata u isključivom, većinskom ili polovičnom vlasništvu Agencije.

(2) Skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata u objektima u vlasništvu Agencije za obvezne zalihe, te upravljanje ovim objektima Agencija za obvezne zalihe može povjeriti energetskom subjektu s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj, specijaliziranom za obavljanje navedenih poslova.«

Članak 15.

U članku 21. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Proizvođači i uvoznici naftnih derivata dužni su uplaćivati naknadu za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, utvrđenu sukladno članku 7. stavku 5. ovoga Zakona, na račun Agencije za obvezne zalihe. Naknada se obračunava i plaća na sve naftne derivate iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona. Naknada se ne obračunava i ne plaća isključivo na naftne derivate koji se izvoze za daljnju prodaju.«

U stavku 3. točki 1. riječ: »veleprodajnog« zamjenjuje se riječju: »trošarinskog«.

Iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

»(6) Agencija za obvezne zalihe pravilnikom će propisati sadržaj, način i rokove dostave podataka o plasmanu naftnih derivata na domaće tržište i uplatama naknade te način obračuna i rokove uplate naknade iz stavka 1. ovoga članka.«

Članak 16.

Naslov iznad članka 23. mijenja se i glasi: »VI. Prekršajne odredbe«.

U članku 23. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 800.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne dozvoli pristup transportnim sustavima (članak 4. stavak 1.),
- primijeni cijene naftnih derivata za koje se utvrdi da su više od cijena koje je utvrdilo Ministarstvo u skladu s Pravilnikom iz članka 7. stavka 2. (članak 7. stavak 6.),
- ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske u slučaju poremećaja opskrbe (članak 8. stavak 7.),
- ne osigura operativne zalihe naftnih derivata (članak 10. stavak 6.),
- ne dozvoli pristup obveznim zalihama ili ne čuva dokumentaciju o obveznim zalihama (članak 12.a. stavak 5., 6. i 7.),
- ne uplaćuje naknadu za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (članak 21. stavak 1. i 2.).«

U stavku 2. brojka: »5.000,00« zamjenjuje se brojkom: »10.000,00«, a brojka: »10.000,00« zamjenjuje se brojkom: »50.000,00«.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

»(4) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji u slučaju poremećaja opskrbe ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju od jednog mjeseca do godine dana.«

Članak 17.

U članku 24. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 400.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne dostavlja podatke sukladno člancima 9., 13. i 21. ovoga Zakona,

- ne izradi procjenu potrebne visine operativnih zaliha i ne dostavi je na potvrdu Ministarstvu (članak 10. stavak 5.),
- ne čuva obvezne zalihe nafte i naftnih derivata prema obvezi sukladno članku 27. stavku 1. i 2. ovoga Zakona.«

U stavku 2. brojka: »10.000,00« zamjenjuje se brojkom: »30.000,00«.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»(3) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana ponavlja prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju od tri do šest mjeseci, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju od jednog mjeseca do godine dana.«

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

(1) Količina obveznih zaliha nafte i naftnih derivata povećavat će se postupno, tako da će:

- do 31. srpnja 2011. Agencija za obvezne zalihe formirati zalihe u količini od 80 dana prosječne domaće potrošnje naftnih derivata u 2010. godini,
- do 31. srpnja 2012. Agencija za obvezne zalihe formirati zalihe u količini od 90 dana prosječne domaće potrošnje naftnih derivata u 2011. godini.

(2) Agencija za obvezne zalihe dužna je čuvati obvezne zalihe u količini od 90 dana prosječne domaće potrošnje naftnih derivata do 31. ožujka 2013. godine.

(3) Agencija za obvezne zalihe dužna je čuvati obvezne zalihe najmanje u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili 61 dan prosječne dnevne domaće potrošnje, ovisno o tome koja je količina veća, od 01. travnja 2013. godine.

Članak 19.

Energetski subjekti koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona obveznici osiguranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata temeljem Odluke o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2010. godinu (»Narodne novine«, br. 41/10.), dužni su čuvati obvezne zalihe nafte i naftnih derivata do 01. kolovoza 2011. u količini koju im je, prije stupanja na snagu ovoga Zakona, za 2010. godinu utvrdilo Ministarstvo.

Članak 20.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će, na prijedlog Ministarstva, članove Stručnog povjerenstva u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će, na prijedlog Ministarstva, Plan intervencije iz članka 4. stavka 4. i 5. ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka, primjenjuje se Plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 68/08.).

Članak 22.

- (1) Ministar će pravilnik iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka, primjenjuje se Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 46/10.).
- (3) Ministar će propise iz članka 6. stavka 3., članka 7. stavka 4., članka 8. stavka 8. i članka 11. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (4) Do donošenja propisa iz članka 6. stavka 3. i članka 7. stavka 4. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Pravilnika o podacima koje su energetski subjekti dužni dostavljati Ministarstvu (»Narodne novine«, br. 87/07.).

Članak 23.

- (1) Agencija za obvezne zalihe će pravilnike iz članka 11. stavka 10. i članka 15. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Do donošenja pravilnika iz članka 15. stavka 6. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Pravilnika o organizaciji, nadzoru i prikupljanju naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 03/08.).

Članak 24.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Stručnog povjerenstva za praćenje sigurnosti opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 68/08.).

Članak 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 8. stavka 2., članka 8. stavka 7., članka 10. stavka 6. i članka 11. stavka 8. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE ČLANAKA

Članak 1.

Ovom dopunom proširuje se popis energetske djelatnosti koje se uređuju Zakonom te se propisuje osnivanje Stručnog povjerenstva za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

Članak 2.

Ovim člankom brišu se odredbe koje su već sadržane u Zakonu o energiji.

Članak 3.

Ovim izmjenama se na jasan način određuju mjerljivi tržišni elementi za određivanje najviše razine cijena naftnih derivata i način objave i primjene najviše razine cijena, koji će detaljnije biti razrađeni u Pravilniku o utvrđivanju cijene naftnih derivata.

Članak 4.

Ovim izmjenama, s ciljem usklađivanja s Direktivom Vijeća 2009/119/EC, određuju se tijela državne uprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje su zadužene za međunarodnu suradnju i zastupanje Republike Hrvatske po pitanjima sigurnosti opskrbe naftom i naftnim derivatima te propisuje obveza donošenja Plana intervencije kao temeljnog dokumenta za postupanje u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe na teritoriju Republike Hrvatske, a koji sadrži i odredbe o postupanju u slučaju poremećaja opskrbe na međunarodnoj razini.

Nadalje, odredbama ovoga članka propisuju se minimalne mjere koje treba sadržavati Plan intervencije te odgovornost i nadležnost za njegovo provođenje, a propisuje se i mogućnost uvođenja radne obveze u energetske subjekte u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe ili radi sprječavanja nastanka poremećaja.

Članak 5.

Ovim izmjenama određuje se sastav Stručnog povjerenstva i njegove zadaće te osnovna načela rada i odlučivanja.

Članak 6.

Ovim člankom propisuju se podaci koje su energetske subjekte dužni dostavljati Ministarstvu u vezi s uvozom i cijenama nafte i naftnih derivata, te investicijama i pogonskom stanju energetske infrastrukture za proizvodnju, skladištenje i transport nafte i naftnih derivata.

Članak 7.

Ovim člankom uređuju se pitanja vezana za formiranje operativnih zaliha naftnih derivata.

Članak 8.

U ovom članku utvrđuje se svrha formiranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata te kvantificira obveza čuvanja obveznih zaliha u skladu s člankom 3. Direktive Vijeća 2009/119/EC. Također se određuje da će se način utvrđivanja obveze, detaljnije urediti pravilnikom, kojeg će donijeti ministar. Istim pravilnikom uredit će se i vođenje registra zaliha i statističkih izvještaja koji će se po ulasku u Europsku uniju dostavljati Europskoj komisiji u skladu sa člankom 6. Direktive Vijeća 2009/119/EC. Propisuje koje vrste zaliha ne ulaze u obvezne zalihe nafte i naftnih derivata.

Članak 9.

Ovom izmjenom zakona usklađuje se strukturu obveznih zaliha u cjelini i način određivanja količine i strukture obveznih zaliha na godišnjoj razini sa člankom 9. Direktive Vijeća 2009/119/EC. Nadalje se određuje da odluku o puštanju obveznih zaliha na tržište u kriznoj situaciji donosi Vlada Republike Hrvatske i da se obvezne zalihe puštaju na tržište po tržišnoj cijeni. Predložena izmjena jasno određuje što je tržišna cijena te uređuje način dopremanja naftnih derivata do krajnjeg potrošača u slučaju da se, iz bilo kojeg razloga, obvezne zalihe ne uspiju pustiti na tržište nadmetanjem.

Članak 10.

Ovim člankom propisuje se postupanje s obveznim zalihama i u vezi sa zalihama radi osiguranja njihove trajne raspoloživosti te mjere za nadzor i kontrolu količine, kakvoće i razmještaja obveznih zaliha.

Odredbama ovoga članka usklađuje se obveza čuvanja podataka o obveznim zalihama, obveza omogućavanja inspekcijskih pregleda od strane predstavnika Europske komisije, omogućavanje čuvanja obveznih zaliha Republike Hrvatske u inozemstvu i čuvanje obveznih zaliha drugih država na državnom području Republike Hrvatske te osiguranje raspoloživosti i mogućnosti otpreme obveznih zaliha drugih država uskladištenih na području Republike Hrvatske temeljem međudržavnih sporazuma, sukladno odredbama Direktive Vijeća 2009/119/EC.

Članak 11.

Ovim člankom utvrđuju se podaci koje su energetske subjekti dužni dostavljati Ministarstvu, a s ciljem utvrđivanja ostvarene potrošnje i neto uvoza naftnih derivata u prethodnoj godini, te Agenciji za obvezne zalihe, s ciljem nadzora stanja ukupnih zaliha nafte i naftnih derivata (obveznih, operativnih i komercijalnih) na državnom području Republike Hrvatske na tjednoj razini. Odredbama ovoga članka ovlašćuju se Ministarstvo i Agencija za obvezne zalihe urediti pravilnicima sadržaj i oblik izvješća koja su energetske subjekti obvezni dostavljati.

Članak 12.

U skladu sa člankom 7. Direktive Vijeća 2009/119/EC, ovom izmjenom propisuje se da je Agencija za obvezne zalihe Središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata. Ove dopune nadalje predlažu, da s ciljem racionalizacije poslovanja, smanjenja troškova i rasterećenja državnog proračuna, Agencija za obvezne zalihe, pored obveznih zaliha, po nalogu Vlade Republike Hrvatske, može formirati i zalihe za potrebe Hrvatske vojske i Ravnateljstva za robne zalihe, s tim da se podaci o takvom nalogu klasificiraju sukladno propisima o informacijskoj sigurnosti.

Članak 13.

Ovom odredbom dopunjuje se važeći članak 16. Zakona tako da se propisuju dodatne djelatnosti i predmet poslovanja Agencije za obvezne zalihe te glavna načela vođenja poslovanja Agencije za obvezne zalihe, a radi u primjeni Zakona pokazanih potreba za dopunom.

Članak 14.

Ovom odredbom propisuje se namjensko trošenje sredstava prikupljenih iz prodajne cijene naftnih derivata za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, a što se u primjeni Zakona pokazalo potrebnim pojasniti.

Članak 15.

Ovim člankom utvrđuje se na koje se naftne derivate obračunava i plaća naknada za financiranje rada Agencije i formiranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata te na jasan način određuje da se naknada obračunava i plaća na sve derivate koji se prodaju na državnom teritoriju Republike Hrvatske, osim na one koji se izvoze za daljnju prodaju. Odredbom ovoga članka ovlašćuje se Agencija za obvezne zalihe da pravilnikom uredi pitanja vezana za prikupljanje naknade.

Članak 16.

Ovim člankom propisuje se visina novčanih kazni za energetske subjekte i odgovorne osobe u energetskim subjektima te dodatne zaštitne mjere koje se mogu izreći uz novčanu kaznu za prekršaj.

Članak 17.

Ovim člankom propisuje se visina novčanih kazni za energetske subjekte i odgovorne osobe u energetskim subjektima te dodatne zaštitne mjere koje se mogu izreći uz novčanu kaznu za prekršaj.

Članak 18.

Ovim člankom propisuje se dinamika formiranja obveznih zaliha te krajnji rok čuvanja obveznih zaliha u količini od 90 dana prosječne dnevne domaće potrošnje i krajnji rok za početak čuvanja obveznih zaliha u količini vezanoj za 90 dana prosječnog neto uvoza ili 61 dan prosječne domaće potrošnje, a sve u skladu s Direktivom Vijeća 2009/119/EC.

Članak 19.

Ovim člankom utvrđuje se koji energetske subjekti su dužni čuvati obvezne zalihe nafte i naftnih derivata, u kojoj količini i do kada.

Članak 20. – 24.

Ovim člancima propisuju se rokovi u kojima će Vlada Republike Hrvatske imenovati članove Stručnog povjerenstva za sigurnost opskrbe, donijeti Plan intervencije te rokovi u kojima će ministar i Agencija za obvezne zalihe donijeti propise iz ovoga Zakona. Nadalje se propisuju propisi koji ostaju na snazi i primjenjuju se do donošenja propisa na temelju ovoga Zakona kao i propisi koji prestaju važiti na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona i navedene su njegove odredbe čije je stupanje na snagu uvjetovano pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji.

VI. TEKST ODREDBI ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA (»Narodne novine«, br. 57/06.) KOJE SE MIJENJAJU

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje obavljanje sljedećih djelatnosti: proizvodnja naftnih derivata, transport nafte naftovodima, transport naftnih derivata produktovodima, trgovina na veliko naftnim derivatima, trgovina na malo naftnim derivatima, skladištenje nafte i naftnih derivata i trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu nafte i naftnih derivata.

(2) Ovim se Zakonom osniva i Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Agencija za obvezne zalihe) te uređuju mjere za sigurnu i pouzdanu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

(3) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na sabirno-transportne i skladišne sustave nafte na proizvodnim poljima.

Članak 3.

(1) Za obavljanje djelatnosti proizvodnje naftnih derivata, transporta nafte, naftnih derivata i biogoriva, trgovine naftnim derivatima i skladištenja nafte i naftnih derivata energetska subjekt mora imati dozvolu za obavljanje energetskih djelatnosti sukladno odredbama Zakona o energiji.

(2) Dozvola nije potrebna za obavljanje energetske djelatnosti trgovine na malo naftnim derivatima i skladištenja nafte i naftnih derivata koji se skladište isključivo za vlastite potrebe.

(3) Dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti transporta nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilom i trgovanja, posredovanja i zastupanja na tržištu energije može se izdati i fizičkoj osobi, uz uvjete utvrđene Zakonom o energiji.

Članak 7.

(1) Cijene nafte i naftnih derivata utvrđuju se u skladu s uvjetima na tržištu.

(2) Ministar pravilnikom propisuje način utvrđivanja najviše razine cijena pojedinih naftnih derivata.

(3) Izračun za određivanje najviše razine cijena naftnih derivata temelji se na mjerljivim tržišnim elementima, a uključuje: cijenu naftnih derivata na tržištu, devizni tečaj, uvoznu carinu, troškove primarnog skladištenja i distribucije, maržu, posebne poreze i ostale pristojbe koje predstavljaju prihod državnog proračuna, te sredstva iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Iznimno od najviše razine cijena utvrđenih pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može, u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili iz drugih opravdanih razloga, najduže za razdoblje od 90 dana propisati najvišu razinu cijena za pojedine naftne derivate.

(5) Iz cijena naftnih derivata iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona izdvajaju se sredstva za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata u iznosu koji godišnje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Agencije za obvezne zalihe.

(6) Energetski subjekti koji su proizvođači i/ili uvoznici i/ili trgovci na malo naftom i naftnim derivatima dužni su Ministarstvu jedan radni dan prije primjene novih cijena dostaviti kompletan izračun najviše razine cijena naftnih derivata s odlukom o cijenama koje će se primjenjivati.

(7) Cijene naftnih derivata ne mogu se primjenjivati ukoliko Ministarstvo utvrdi da nisu utvrđene sukladno pravilniku iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 8.

(1) Ministarstvo nadzire i brine za sigurnu, redovitu i kvalitetnu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

(2) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva donosi Plan intervencije u slučaju poremećaja na domaćem tržištu radi neočekivanog ili neprekidnog manjka nafte i naftnih derivata, neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti države, velikih prirodnih nepogoda, tehnoloških katastrofa ili neočekivanog i visokog rasta cijena nafte i naftnih derivata na svjetskom tržištu.

(3) Plan intervencije iz stavka 2. ovoga članka, pored mjera propisanih Zakonom o energiji uređuje i sljedeće mjere:

1. obvezu dostave podataka o uobičajenoj potrošnji nafte i naftnih derivata te njihov oblik i sadržaj,
2. obvezu dostave podataka u slučaju intervencije, te njihov oblik i sadržaj,
3. ograničenja maksimalne brzine vožnje javnim cestama,
4. ograničenja vožnje motornim vozilima ili drugim sredstvima prijevoza koja za pogon koriste naftne derivate,
5. ograničenja plovidbe brodova i zrakoplova koji za pogon koriste naftne derivate,
6. ograničenja radnog vremena benzinskim stanicama,
7. utvrđivanja uvjeta trošenja i obnavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
8. nadzor cijena.

Članak 9.

(1) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko i/ili trgovine na malo naftnim derivatima dužni su Ministarstvu dostavljati:

– podatke o uvozu nafte i naftnih derivata koji se odnose na količinu, porijeklo, cijenu i kakvoću,

– podatke o cijenama naftnih derivata bez trošarina i poreza, kao i o cijenama naftnih derivata sa svim uključenim trošarinama i porezima.

(2) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje naftnih derivata dužni su Ministarstvu dostavljati:

– podatke o planiranim ili započetim investicijskim projektima,

– podatke o postrojenju u slučaju izlaska iz pogona.

(3) Ministar će pravilnikom propisati sadržaj i način dostave podataka iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

III. OPERATIVNE ZALIHE NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

Članak 10.

(1) Operativne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se radi osiguranja stabilnosti i sigurnosti tehnološkog procesa prerade i dorade nafte i naftnih derivata, proizvodnje topline i električne energije za tržište i za kupce koji zahtijevaju posebnu sigurnost i kvalitetu opskrbe.

(2) Obveznici osiguranja operativnih zaliha su:

– energetski subjekti koji proizvode električnu i/ili toplinsku energiju iz naftnih derivata za tržište i/ili za tarifne kupce,

– kupci naftnih derivata koji pružaju javne usluge, a proizvode električnu i toplinsku energiju za vlastite potrebe,

– kupci naftnih derivata koji proizvode električnu i toplinsku energiju za pravne i fizičke osobe koje pružaju javne usluge.

(3) Način i uvjete za utvrđivanje, korištenje i obnavljanje operativnih zaliha nafte i naftnih derivata, način osiguranja prostora za njihov smještaj te prava i obveze energetskih subjekata u poslovanju operativnim zalihama propisuje ministar.

(4) Ministar utvrđuje popis pravnih i fizičkih osoba iz stavka 2. ovoga članka koje su dužne izraditi procjenu potrebne visine operativnih zaliha sukladno uvjetima iz stavka 3. ovoga članka i dostaviti je na potvrdu Ministarstvu.

(5) Pravne i fizičke osobe iz stavka 4. ovoga članka, čije su procjene potvrđene smatraju se obveznicama držanja operativnih zaliha i dužne su osigurati operativne zalihe nafte i naftnih derivata sukladno potvrđenoj procjeni.

Članak 11.

(1) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, uslijed izvanrednih poremećaja opskrbe.

(2) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se u visini 90-dnevne prosječne potrošnje naftnih derivata u prethodnoj kalendarskoj godini do 31. srpnja tekuće godine.

(3) Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata ne uključuju strateške robne zalihe, uređene Zakonom o strateškim robnim zalihama, te operativne zalihe uređene člankom 22. Zakona o energiji i člankom 10. ovoga Zakona, količine goriva sadržane u spremnicima vozila i ostalim prometnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon, količine goriva koje se nalaze u spremnicima brodova, cjevovodima, željezničkim cisternama, autocisternama, spremnicima benzinskih stanica, količine goriva uskladištene kod krajnjih potrošača, kao niti zalihe goriva u vlasništvu Hrvatske vojske, odnosno količine goriva koje su rezervirane za potrebe Hrvatske vojske.

Članak 12.

(1) Obvezne zalihe uključuju sljedeće skupine naftnih derivata:

I. motorne benzine i benzine za zrakoplove,

II. dizelska goriva, plinska ulja i gorivo za mlazne motore,

III. loživa ulja (lako, srednje i teško).

(2) Dio obveznih zaliha može se čuvati u sirovoj nafti i poluproizvodima i to najviše do 40% za skupine I. i II., a najviše do 50% za skupinu III.

(3) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra, do 31. ožujka svake godine propisuje količinu i strukturu obveznih zaliha za tekuću godinu na temelju ostvarene potrošnje naftnih derivata u prethodnoj godini.

(4) Vlada Republike Hrvatske može smanjiti visinu potrebnih obveznih zaliha najviše do 25% na račun domaće proizvodnje naftnih derivata iz sirove nafte proizvedene na teritoriju Republike Hrvatske.

(5) Vlada Republike Hrvatske može izmijeniti visinu obveznih zaliha propisanu u članku 11. stavku 2. ovoga Zakona, sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske, te stanju ukupnih zaliha nafte i naftnih derivata uključujući strateške robne zalihe naftnih derivata prema Zakonu o strateškim robnim zalihama.

(6) Vlada Republike Hrvatske će, u slučaju iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona, donijeti odluku o načinu korištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

(7) Način osiguranja, dinamiku formiranja i obnavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizaciju skladištenja i regionalni raspored propisuje ministar.

Članak 13.

(1) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje i uvoza naftnih derivata dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o proizvedenim, uvezenim, prerađenim i isporučenim količinama nafte i naftnih derivata u prethodnoj godini.

(2) Na temelju izvješća iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo će utvrditi ostvarenu potrošnju naftnih derivata u prethodnoj godini.

(3) Ministar će pravilnikom propisati sadržaj i oblik izvješća iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 14.

(1) Agencija za obvezne zalihe je samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova koja je obveznik osiguranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Sjedište Agencije za obvezne zalihe je u Zagrebu.

(3) Agencija za obvezne zalihe upisuje se u sudski registar.

(4) Ustrojstvo, ovlasti, način rada te druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Agencije za obvezne zalihe uređuju se statutom kojeg donosi Upravno vijeće uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Članak 16.

Djelatnosti Agencije za obvezne zalihe su:

– prikupljanje naknade za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata,

- kupnja i prodaja nafte i naftnih derivata u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha,
- organizacija, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata,
- namjensko trošenje sredstava za formiranje i skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Članak 21.

(1) Proizvođači i uvoznici naftnih derivata dužni su uplaćivati naknadu za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata utvrđenu sukladno članku 7. stavku 5. ovoga Zakona na račun Agencije za obvezne zalihe.

(2) Ako se naftni derivati uvoze u svoje ime, a za tuđi račun tada je korisnik uvoza obveznik uplaćivanja naknade iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obveza obračunavanja naknade za obvezne zalihe nastaje:

1. u trenutku isporuke derivata iz skladišta proizvođača, odnosno iz veleprodajnog skladišta poreznog obveznika,
2. u trenutku nastanka carinskog duga, ako se naftni derivati isporučuju izravno krajnjim potrošačima,
3. u trenutku utvrđivanja gubitka iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Gubitak (rastep, rashod) naftnih derivata iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona koji je nastao u skladištima derivata kod proizvođača i uvoznika smatra se količinom na koju se obračunava naknada iz stavka 1. ovoga članka, osim gubitka koji je nastao djelovanjem više sile.

(5) Agencija za obvezne zalihe nije dužna uplaćivati naknadu iz stavka 1. ovoga članka kada kupuje naftu i naftne derivate u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 23.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne dozvoli pristup transportnim sustavima (članak 4. stavak 1.),
- primijeni cijene naftnih derivata za koje Ministarstvo utvrdi da nisu utvrđene u skladu s Pravilnikom iz članka 7. stavka 2. (članak 7. stavak 7.),
- se ne pridržava mjera propisanih člankom 8. stavkom 3. točkom 1. i 2. ovoga Zakona,
- ne osigura operativne zalihe nafte i naftnih derivata (članak 10. stavak 5.),
- ne uplaćuje naknadu za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (članak 21. stavak 1. i 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetsom subjektu koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana ponavlja prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju do godine dana.

Članak 24.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne dostavlja podatke sukladno članku 7. stavku 6., članku 9. i/ili članku 13. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne izradi procjenu potrebne visine operativnih zaliha i ne dostavi je na potvrdu Ministarstvu (članak 10. stavak 4.),
- ne dostavi izvješće sukladno članku 27. stavku 2. ovoga Zakona,
- ne čuva obvezne zalihe nafte i naftnih derivata prema obvezi sukladno članku 27. stavku 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.